

BSc Szakoktató alapképzési szak

Szóbeli vizsga témakörök – A

(Pedagógiai- és pszichológiai ismeretek összevontan)

1. Ismertesse a pedagógia alapfogalmait!

(Fogalmi háttér: neveléstudomány és pedagógia értelmezése, neveléstani, didaktikai alapfogalmak (ismeret, tudás, készség, képesség, adottság stb.; tanulás, tanítás, oktatás stb.)
Klasszifikáció: szaktudományos területek és segédtudományok.)

2. A nevelésről való gondolkodás változásai, fejlődése a történelmi és társadalmi változások tükrében.

(A különböző korok nevelési eszményei, a gyermekkép és a nevelési célok átalakulása a kezdetektől a modern nevelési elméletekig. Napjaink nevelési eszményképe és a sokféleség problematikája.)

3. A média és a fejlődés

(Digitális bennszülöttek és bevándorlók az iskolában. A média hatása a diákok fejlődésére – a gyermekek és a média. A káros hatások megelőzése, a szülő szerepe, a mese jelentősége. A média hatásmechanizmusai: média és világgép, érték-identitás, identitásformálás, a média hatását magyarázó modellek.)

4. A nevelési alapfogalmak kapcsolatrendszere és a nevelésről való gondolkodás

(Nevelési szemléletek és a nevelés értelmezése - természetes nevelés. A személyiséget meghatározó tényezők. A társadalom és a kultúra szerepe, enkulturáció-szocializáció-nevelés kapcsolatrendszere.)

5. A nevelés céljai és folyamata, hatásrendszere és módszerei

(Konstruktív életvezetés, egyéni és közösségi értékek. A személyiség magatartást szabályozó tényezői. A direkt és az indirekt hatásrendszer jellemzői. A nevelési módszerek, a szokások, az életvezetési modellek és a meggyőződés alakulása. A jutalmazás és büntetés hatékony alkalmazása, szerepe és helye, esetleges veszélyei a személyiség formálásában.)

6. A nevelés társas közege: a tanári szerep, diákok, tanulócsoportok megismerése

(A pedagógussal szembeni elvárások. A tanári szerep értelmezése és az oktatói munka minőségét meghatározó tényezők. A pedagógus, mint modell, tanári vezetési stílusok. A nevelő és a nevelt közötti kölcsönhatások. Az érzelmek szerepe a nevelésben. Diákok, diákcsoportok megismerése, lehetőségek és korlátok. Értelmezze az alábbi fogalmakat! Attitűd, attribúció, sztereotípiák, előítélet, diszkrimináció, integráció és szegregáció.)

7. A nevelés színterei

(A család szerepe az egyén fejlődésében és szocializációjában. A család funkciói, feladatai. Szülői nevelési stílusok és hatásaik. Az iskolai nevelés: csoportfejlődési szakaszok és a társas közegben rejlő nevelő hatások. A csoportnormák szerepe, kialakulása és változása.)

8. Konfliktusok és nevelés, konfliktusok és kezelésük

(A fegyelmezetlenség okai, megjelenési formái. Főbb konfliktuskezelő stratégiák bemutatása és értékelése. Jellegzetes konfliktusok az oktatás szereplői között. A szakoktatói szerep, a hatalom és a tekintély problémái és az ebből adódó konfliktusok. A kiegyensúlyozott szakoktató-diák kapcsolat. Devianciák és az ezekkel összefüggő pedagógiai-pszichológiai feladatok.)

9. A pedagógus, a tanuló, az oktatói-tanulói kapcsolatok

(A pedagógusszerep alakulása. A tanulók megismerésének módszerei, eszközei. A tanár-diák kapcsolat alapvető jellemzői és problémái.)

10. A nevelés tervezésének folyamata

(Az iskolai nevelés tervezését szabályozó dokumentumok. A nevelési célok tanműhelyben megvalósítható feladatokra bontása. A nevelés tanórán kívüli és tanműhelyi lehetőségei.)

11. A magyar szakképzés rendszerének felépítése és működése. A magyar oktatásirányítás jellemzői és eszközei.

(A szakképzés rendszerének felépítése és működése. Az oktatás és a szakképzés kapcsolata, a szakképzés tantervi szabályozása (KKK). Az iskola kapcsolata más társadalmi intézményekkel.)

12. A tanulás jellemzői

(A tanulásról alkotott nézetek fejlődése, tanuláselméletek. A tanulási folyamat értelmezése. Tanulási stratégiák és stílusok. Tanulás megtanítása és megtanulása. A motiválás és az aktivizálás szerepe a tanításban és a tanulásban.)

13. A Ismertesse a tanítás és tanulás társas közegét, a serdülőkori fejlődés sajátosságait

(A kognitív fejlődés: a serdülők gondolkodási sajátosságai. A serdülőkor biológiai és pszichológiai változásai. A serdülőkor jellegzetes normatív krízise, az identitás fogalma, az identitáskrízis folyamata, tünetei, lehetséges kimenetelei. A serdülőkor egyéb lehetséges krízisei: teljesítménykrízis, autoritáskrízis, szociális gátlás, táplálkozási zavarok, drogfogyasztás, öngyilkossági kísérletek. A serdülőkori kortárskapcsolatok jelentősége, a párkapcsolatok kiemelt szerepe.)

14. Ismertesse a motivációt és a tanulási motivációt!

(Az alapvető biológiai motívumok és a humánspecifikus motívumok. Extrinzik és intrinzik motiváció. A tanulási motiváció fogalma, szintje. A társas környezet, az iskola és a szakoktatószerepe a motiváció kialakításában.)

15. A csoportok és az egyén kölcsönhatásainak pszichológiája

(A közösség szerepe a személyiségformálásban, a nevelési folyamatban. Az egyéni teljesítmény alakulása csoportban: a társas serkentés és gátlás, a versengés és kooperáció bemutatása, okai. A csoportok belső szerkezete, jellegzetes szerepek, a csoportok hierarchikus tagolódása.)

16. A tanulás érzelmi alapjai, tanműhelyi jelenségek és érzelmek

(A tanulás érzelmi alapjai: a kognitív és érzelmi működés kapcsolata. Érzelmek és tanműhelyi jelenségek (negatív-pozitív érzelmek hatásai, interferencia stb.). A kortársak, mint referenciacsoport és a társas környezet hatása a teljesítményre: homogén és heterogén csoportok, csoportnyomás, társas lazsálás, serkentés és gátlás. A szakoktató szerepe a nevelés-oktatás eredményességében: az oktatói önreflexió szerepe.)

17. Ismertesse a tanulás-tanítás tervezésének folyamatát!

(A tanulási-tanítási folyamat céljai, az önszabályozó tanulás kialakítása. A pedagógiai tervezés. A tanügyi dokumentumok típusai, használatuk és készítésük.)

18. A tanulás-tanítás szervezeti keretei, munkaformák. A tanárközpontú módszertípusok és a tanulóközpontú módszertípusok

(A munkaformák típusai: a frontális és differenciált tanulásszervezés jellemzői. Tanári aktivitáson alapuló módszerek jellemzői, előnyei, hátrányai. A tanár-diák együttműködésben rejlő lehetőségek. Tanulói aktivitáson alapuló módszerek. Csoportos, páros, egyéni tanulás. Csoportok és párok alakítása és a különböző módszerek jellemzői, példái a szalon, a tanműhelyi, tankonyhai, tanirodai és laboratóriumi foglalkozások keretében).

19. Innovatív módszerek a tanulás-tanítás tervezésében

(A projekt felépítése, tervezése, megvalósítása és példái. Kooperatív és kollaboratív módszerek jellemzői, alkalmazási lehetőségei és példái. STEM/STEAM alapelvek és tantárgyakon átívelő tanulás-tanítás: integráció, modellezés, problémaközpontú, kutatásalapú, tervezésalapú és kooperatív tanulás.)

20. Ismertesse a tanműhelyi és duális képzőhelyi ellenőrzés-értékelés korszerű módszereit!

(Az ellenőrzés-értékelés szemléleti keretei, funkciói: diagnosztikus, formatív és szummatív értékelés. A fejlesztő értékelés gyakorlati példái. Az ellenőrzés-értékelés során elkövethető tipikus hibák és elkerülésük módja. A csoportmunka értékelése.)

Szakoktató alapképzési szak

Műszaki specializáció

Szóbeli vizsga – B témakörök

(specializációnak megfelelő szakmai és szakmódszertani ismeretek)

1. A szakmódszertan fogalma, tárgya és kapcsolata a műszaki- és társadalomtudományokkal. A műszaki ágazati alapoktatás gyakorlati oktatásának sajátosságai.
2. A szakképzés képzési és kimentei követelményeinek (KKK) és programtanterveinek (PTT) kapcsolata, azok alkalmazása a szakoktató munkájában.
3. A gyakorlati oktatás helye és feladata a szakképzésben. A szakoktató feladatai a gyakorlatok előkészítésében-, levezetésében és értékelésében. Egy ágazati alapoktatásban megvalósítható gyakorlati foglalkozás tervezetének ismertetése.
4. A duális képzés szerepe a szakképzésben a műszaki ágazat tekintetében. A duális képzésben oktatók szerepe és feladatai.
5. Induktív és deduktív oktatási stratégiák, analógiák és párhuzamok alkalmazása az ágazati alapozó- és a szakmai ismeretek gyakorlati oktatásában a műszaki ágazat tekintetében.
6. A motiválás pedagógiai-pszichológiai alapjai, szerepe és szükségessége a gyakorlati ismeretanyag feldolgozásában, különös tekintettel a műszaki ágazat sajátosságaira. Az ágazati alapoktatás külső és belső motiváló tényezői. Az értékelés, mint motiváló tényező.
7. Az ágazati alapvizsgára történő felkészítést támogató szakmai tananyagok a műszaki ágazatban. Az ágazati alapoktatáshoz kapcsolódó tananyagok bemutatása, felhasználásuk a szakoktató munkájában.
8. A gyakorlati oktatás szakaszai és az azokban alkalmazott oktatási módszerek bemutatása, különös tekintettel a műszaki ágazatra.

9. A digitális oktatási módszerek pedagógiai-pszichológiai jellemzői és alkalmazásuk lehetőségei a műszaki ágazatban. A digitális oktatás lehetőségeinek bemutatása egy - a műszaki specializációhoz kapcsolódó – szabadon választott témakör feldolgozása során.

10. A tanulói munkaformák jellemzői és alkalmazási lehetőségei a műszaki ágazati alapoktatásban. Egy ágazati alapoktatáshoz kapcsolódó gyakorlati foglalkozás előkészítésének és megvalósításának bemutatása, csoportmunka alkalmazására építve.

11. A bemutatás, gyakoroltatás és önálló munkavégzés jelentősége a műszaki ágazati alapoktatásban. Egy konkrét foglalkozási téma fejlesztendő kompetenciái, a hozzá kapcsolódó készségfejlesztő / képességfejlesztő tevékenység bemutatása.

12. A tárgyi eljárás, műveleti eljárás módszerének alkalmazása a műszaki ágazati alapoktatás gyakorlati programjának megvalósítása során. A módszerek alkalmazásának bemutatása, egy ágazati alapoktatási témához kapcsolódóan.

13. A differenciálást elősegítő módszerek és alkalmazásuk a szakképzésben. A tanulók felzárkóztatását támogató didaktikai módszerek a tanműhelyi gyakorlatok során.

14. A projektmódszer alkalmazása a szakmai kompetenciák fejlesztéséhez. Egy tanulási területhez kapcsolódó mintaprojekt ismertetése a szakirányú oktatásban.

15. Elsődleges és másodlagos szemléltetés a szakképzésben. Egy manuális tevékenység szemléltetésének megtervezése és bemutatása a jelölt szakoktatói gyakorlatából.

16. Szakmai gyakorlóterek (tanműhely, labor) funkciói az ágazati alapoktatásban. A szakmai munkatevékenység megtervezésének lehetőségei a szakmai gyakorlólhelyeken, a tanulók munkájának irányítása, értékelése: egy gyakorlati foglalkozás megtervezésének, előkészítésének és megvalósításának bemutatásával.

17. A gyakorlati oktatás során alkalmazott ellenőrzési és értékelési módszerek. Az önellenőrzés-önértékelés lehetőségei, módszerei és eszközei a műszaki ágazati képzésben. A gyakorlati foglalkozások tipikus ellenőrzési-, értékelési módszerei, technikái.

18. A vizsgarendszer a szakképzésben. Az ágazati alapvizsga és a szakmai vizsga bemutatása, az értékelés szempontjai a műszaki ágazatban.

19. Az iskolarendszeren kívüli szakképzés. A munkaerőpiac-orientált szakképzés sajátosságai. A szakmai ismeretek kialakítása, elmélyítése, újraépítése az át- és továbbképzésben; egy - a műszaki specializációhoz kapcsolódó - szakmai programkövetelmény esetszerű megvalósítása során.

20. A felnőttképzés pedagógiai-pszichológiai sajátosságai, szakmódszertani kérdései. Egy gyakorlati oktatási témakör bemutatása a felnőttképzés sajátosságaira való tekintettel.

Szakoktató alapképzési szak

Üzleti specializáció

Szóbeli vizsga – B témakörök

(specializációnak megfelelő szakmai és szakmódszertani ismeretek)

1. A szakmódszertan fogalma, tárgya és kapcsolata a természet-, gazdaság- és társadalomtudományokkal. A gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás gyakorlati oktatásának sajátosságai.
2. A szakképzés képzési és kimentei követelményeinek (KKK) és programtanterveinek (PTT) kapcsolata, azok alkalmazása a szakoktató munkájában.
3. A gyakorlati oktatás helye és feladata a szakképzésben. A szakoktató feladatai a gyakorlatok előkészítésében, levezetésében és értékelésében. Egy ágazati alapoktatásban megvalósítható gyakorlati foglalkozás tervezetének ismertetése.
4. A duális képzés szerepe a szakképzésben, a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazat tekintetében. A duális képzésben oktatók szerepe és feladatai.
5. Induktív és deduktív oktatási stratégiák, analógiák és párhuzamok alkalmazása az ágazati alapozó- és a szakmai ismeretek oktatásában a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazat tekintetében.
6. A motiválás pedagógiai-pszichológiai alapjai, szerepe és szükségessége a gyakorlati ismeretanyag feldolgozásában, különös tekintettel a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazat sajátosságaira. Az ágazati alapoktatás külső és belső motiváló tényezői. Az értékelés, mint motiváló tényező.
7. Az ágazati alapvizsgára történő felkészítést támogató szakmai tananyagok a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazatban. Az ágazati alapoktatáshoz kapcsolódó tananyagok bemutatása, felhasználásuk a szakoktató munkájában.
8. A gyakorlati oktatás szakaszai és az azokban alkalmazott oktatási módszerek bemutatása, különös tekintettel a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazatra.

9. A digitális oktatási módszerek pedagógiai-pszichológiai jellemzői és alkalmazásuk lehetőségei a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazatban. A digitális oktatás lehetőségeinek bemutatása egy - az üzleti specializációhoz kapcsolódó - szabadon választott témakör feldolgozása során.

10. A tanulói munkaformák jellemzői és alkalmazási lehetőségei a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatásban. Egy ágazati alapoktatáshoz kapcsolódó gyakorlati foglalkozás előkészítésének és megvalósításának bemutatása, csoportmunka alkalmazására építve.

11. A bemutatás, gyakoroltatás és önálló munkavégzés jelentősége a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatásban. Egy konkrét foglalkozási téma által fejlesztendő kompetenciák, és a hozzá kapcsolódó készségfejlesztő / képességfejlesztő tevékenység bemutatása.

12. A tárgyi eljárás, műveleti eljárás módszerének alkalmazása a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás gyakorlati programjának megvalósítása során. A módszerek alkalmazásának bemutatása egy ágazati alapoktatási témához kapcsolódóan.

13. A differenciálást elősegítő módszerek és alkalmazásuk a szakképzésben. A tanulók felzárkóztatását támogató didaktikai módszerek a tanműhelyi / szalon / tankonyhai / tanirodai gyakorlatok során.

14. A projektmódszer alkalmazása a szakmai kompetenciák fejlesztéséhez. Egy tanulási területhez kapcsolódó mintaprojekt ismertetése a szakirányú oktatásban.

15. Elsődleges és másodlagos szemléltetés a szakképzésben. Egy manuális tevékenység szemléltetésének megtervezése és bemutatása a szakoktatói gyakorlatából.

16. Szakmai gyakorlóterek (pl. tanműhely, taniroda, tankonyha) funkciói az ágazati alapoktatásban. A szakmai munkatevékenység megtervezésének lehetőségei a szakmai gyakorlólhelyeken, a tanulók munkájának irányítása, értékelése: egy gyakorlati foglalkozás megtervezésének, előkészítésének és megvalósításának bemutatásával.

17. A gyakorlati oktatás során alkalmazott ellenőrzési és értékelési módszerek. Az önellenőrzés-önértékelés lehetőségei, módszerei és eszközei a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem

/ turizmus-vendéglátás ágazati képzésben. A gyakorlati foglalkozások tipikus ellenőrzési-, értékelési módszerei, technikái.

18. A vizsgarendszer a szakképzésben. Az ágazati alapvizsga és a szakmai vizsga bemutatása, az értékelés szempontjai a gazdálkodás és menedzsment / kereskedelem / turizmus-vendéglátás ágazatban.

19. Az iskolarendszeren kívüli szakképzés. A munkaerőpiac-orientált szakképzés sajátosságai. A szakmai ismeretek kialakítása, elmélyítése, újraépítése az át- és továbbképzésben; egy - üzleti specializációhoz kapcsolódó - szakmai programkövetelmény esetszerű megvalósítása során.

20. A felnőttképzés pedagógiai-pszichológiai sajátosságai, szakmódszertani kérdései. Egy gyakorlati oktatási témakör bemutatása a felnőttképzés sajátosságaira való tekintettel.

Szakoktató alapképzési szak

Szolgáltatási specializáció

Szóbeli vizsga – B témakörök

(specializációnak megfelelő szakmai és szakmódszertani ismeretek)

1. A szakmódszertan fogalma, tárgya és kapcsolata a műszaki-, természet-, gazdaság- és társadalomtudományokkal. A kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazati alapoktatás gyakorlati oktatásának sajátosságai.

2. A szakképzés képzési és kimentési követelményeinek (KKK) és programtanterveinek (PTT) kapcsolata, azok alkalmazása a szakoktató munkájában.

3. A gyakorlati oktatás helye és feladata a szakképzésben. A szakoktató feladatai a gyakorlatok előkészítésében, levezetésében és értékelésében. Egy, a szolgáltatási specializációhoz kapcsolódó gyakorlati foglalkozás megvalósításának ismertetése.

4. A duális képzés szerepe a szakképzésben, a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazat tekintetében. A duális képzésben oktatók szerepe és feladatai.

5. Induktív és deduktív oktatási stratégiák, analógiák és párhuzamok alkalmazása az ágazati alapozó- és a szakmai ismeretek gyakorlati oktatásában a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazat tekintetében.

6. A motiválás pedagógiai-pszichológiai alapjai, szerepe és szükségessége a gyakorlati ismeretanyag feldolgozásában, különös tekintettel a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazat sajátosságaira. Az ágazati alapoktatás külső és belső motiváló tényezői. Az értékelés, mint motiváló tényező.

7. Az ágazati alapvizsgára történő felkészítést támogató szakmai tananyagok a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazatban. Az ágazati alapoktatáshoz kapcsolódó tananyagok bemutatása, felhasználásuk a szakoktató munkájában.

8. A gyakorlati oktatás szakaszai és az azokban alkalmazott oktatási módszerek bemutatása, különös tekintettel a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazatra.

9. A digitális oktatási módszerek pedagógiai-pszichológiai jellemzői és alkalmazásuk lehetőségei a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazatban. A digitális oktatás lehetőségeinek bemutatása egy - a szolgáltatási specializációhoz kapcsolódó - szabadon választott témakör feldolgozása során.

10. A tanulói munkaformák jellemzői és alkalmazási lehetőségei a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazati alapoktatásban. Egy ágazati alapoktatáshoz kapcsolódó gyakorlati foglalkozás előkészítésének és megvalósításának bemutatása, csoportmunka alkalmazására építve.

11. A bemutatás, gyakoroltatás és önálló munkavégzés jelentősége a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazati alapoktatásban. Egy konkrét foglalkozási téma fejlesztendő kompetenciái, a hozzá kapcsolódó készségfejlesztő / képességfejlesztő tevékenység bemutatása.

12. A tárgyi eljárás, műveleti eljárás módszerének alkalmazása a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazati alapoktatás gyakorlati programjának megvalósítása során. A módszerek alkalmazásának bemutatása egy ágazati alapoktatási témához kapcsolódóan.

13. A differenciálást elősegítő módszerek és alkalmazásuk a szakképzésben. A tanulók felzárkóztatását támogató didaktikai módszerek a tanműhely / taniroda / szalon gyakorlatok során.

14. A projektmódszer alkalmazása a szakmai kompetenciák fejlesztéséhez. Egy tanulási területhez kapcsolódó mintaprojekt ismertetése a szakirányú oktatásban.

15. Elsődleges és másodlagos szemléltetés a szakképzésben. Egy manuális tevékenység szemléltetésének megtervezése és bemutatása a jelölt szakoktatói gyakorlatából.

16. Szakmai gyakorlóterek (pl. tanműhely, taniroda, szalon) funkciói az ágazati alapoktatásban. A szakmai munkatevékenység megtervezésének lehetőségei a szakmai gyakorlókörökön, a tanulók munkájának irányítása, értékelése: egy gyakorlati foglalkozás megtervezésének, előkészítésének és megvalósításának bemutatásával.

17. A gyakorlati oktatás során alkalmazott ellenőrzési és értékelési módszerek. Az önellenőrzés-önértékelés lehetőségei, módszerei és eszközei a kereskedelem / kreatív / rendészet és

közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazati képzésben. A gyakorlati foglalkozások tipikus ellenőrzési-, értékelési módszerei, technikái.

18. A vizsgarendszer a szakképzésben. Az ágazati alapvizsga és a szakmai vizsga bemutatása, az értékelés szempontjai a kereskedelem / kreatív / rendészet és közszolgálat / sport / szépművészet / szociális ágazatban.

19. Az iskolarendszeren kívüli szakképzés. A munkaerőpiac-orientált szakképzés sajátosságai. A szakmai ismeretek kialakítása, elmélyítése, újraépítése az át- és továbbképzésben; egy - a szolgáltatási specializációhoz kapcsolódó - szakmai programkövetelmény esetszerű megvalósítása során.

20. A felnőttképzés pedagógiai-pszichológiai sajátosságai, szakmódszertani kérdései. Egy gyakorlati oktatási témakör bemutatása a felnőttképzés sajátosságaira való tekintettel.